

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน และกรอบแนวทางการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน ซึ่งประกอบด้วย การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การควบคุมดูแล และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน เพื่อให้การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชนมีความสมดุลและยั่งยืน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๔) และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ไม้ทรงคุณค่า” หมายความว่า ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และให้หมายความรวมถึงไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตามลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ป่าเสื่อมโทรม” หมายความว่า พื้นที่ที่ไม่มีไม้ที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่น้อยและปานั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนได้ตามธรรมชาติ โดยมีไม้ขนาดความโตวัดโดยรอบลำต้นตรงที่สูงหนึ่งร้อยสามสิบเซนติเมตรจากพื้นดิน ตั้งแต่ห้าสิบถึงหนึ่งร้อยเซนติเมตร ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละแปดต้น หรือมีขนาดความโตเกินหนึ่งร้อยเซนติเมตรขึ้นไป ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละสองต้น

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่หรือเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้มอบหมาย

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการนโยบายป่าชุมชนรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยนั้นให้เป็นที่สิ้นสุด

หมวด ๑

แผนจัดการป่าชุมชน

ข้อ ๖ แผนจัดการป่าชุมชน ประกอบด้วย การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การควบคุมดูแล และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

ข้อ ๗ ให้กรมป่าไม้จัดหาเจ้าหน้าที่หรือประสานความร่วมมือไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน หรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

ข้อ ๘ แผนจัดการป่าชุมชนที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน หรือที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนตามมาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๐ จัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๐๒ หรือเพื่อประกอบการยื่นคำขอขยายเขตป่าชุมชน อย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อแผนจัดการป่าชุมชนที่แสดงให้เห็นว่าเป็นของชุมชนใดที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน หรือเป็นของป่าชุมชนใด ข้อมูลสภาพพื้นที่ พร้อมแนบแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ หรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมที่แสดงแนวเขตพื้นที่ที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชน หรือขยายเขตป่าชุมชน หรือป่าชุมชน ตามมาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๐ โดยให้แสดงเครื่องหมายแปลงพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ (ถ้ามี) โดยแต่ละบริเวณอาจมีแปลงพื้นที่หลายแปลงก็ได้ การกำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์หรือบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ต้องสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๓๑ วรรคสองด้วย โดยจัดทำตามแบบ คนช. ๕-๑ ท้ายระเบียบนี้

(๒) แผนปฏิบัติการป่าชุมชนที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการจัดการป่าชุมชนในแปลงพื้นที่ที่กำหนด ตาม (๑) โดยสังเขป โดยจัดทำตามแบบ คนช. ๕-๒ ท้ายระเบียบนี้ซึ่งต้องประกอบด้วยกิจกรรม ด้านหนึ่งด้านใดหรือทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

(ก) ด้านการอนุรักษ์ เป็นการรักษาไว้ซึ่งสภาพตามธรรมชาติของพื้นที่ โดยการงดเว้น ซึ่งการกระทำใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ในระยะยาว และการป้องกันซึ่งภัยอันอาจเกิดจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การลาดตระเวน การทำแนวกันไฟป่า การจัดชุดลาดตระเวน การใช้ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญา ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(ข) ด้านการฟื้นฟู เป็นการกระทำหรืองดเว้นกระทำใด ๆ เพื่อให้พื้นที่กลับคืนสู่สภาพอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติตามแนวทางการดำเนินการต่อไปนี้

๑) บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ ให้ระบุแผนการปลูกฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนหรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ขึ้น และเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ

๒) บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ ให้ระบุแผนการปลูกฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนหรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ขึ้น กรณีการปลูกฟื้นฟูมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ประโยชน์จากไม้ เมื่อดำเนินการปลูกต้นไม้ตามแผนการปลูกแล้ว ให้จัดทำบัญชีค่าพิกัดแปลงปลูกหรือต้นไม้ที่ปลูกขึ้น ชนิดและจำนวนต้นไม้ที่ปลูก และรายงานคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลประกอบการใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง

(ค) ด้านการพัฒนา เป็นการกระทำใด ๆ เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่ป่าชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการศึกษาธรรมชาติและศูนย์ข้อมูลป่าชุมชน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายและไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิมของป่าชุมชน เช่น การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การสร้างศาลาที่พักขนาดเล็ก หรือที่พักจุดลาดตระเวน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก กรณีมีการก่อสร้างหรือใช้เครื่องจักรในการดำเนินกิจการดังกล่าว ต้องเสนอรายละเอียดเฉพาะโครงการพัฒนานั้นเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด และต้องดำเนินการร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมอบหมาย ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง และมาตรา ๕๑ วรรคสอง (๒) ด้วย

(ง) ด้านการควบคุมดูแล เป็นการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดแก่ป่าชุมชนตามข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน การกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชน แผนปฏิบัติการลาดตระเวนป่าประจำปี การวางระบบรับแจ้งเหตุกรณีพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายภายในป่าชุมชน

(จ) ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

๑) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน เช่น การเก็บหาของป่า การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน พักผ่อนหย่อนใจในป่าชุมชน และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่น ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน และสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง และมาตรา ๕๑ วรรคสอง (๒) ด้วย

๒) ในกรณีที่มีการรวมตัวกันของสมาชิกป่าชุมชนเพื่อดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทรัพยากรธรรมชาติที่ได้มาจากป่าชุมชนต้องมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน

๓) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน สามารถจัดได้ทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

๔) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อจัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ เพาะชำกล้าไม้ หรือปลูกพืชสมุนไพร ให้กระทำโดยการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม โดยจะทำให้เสียสภาพป่ามิได้

๕) กรณีที่มีการใช้ประโยชน์จากไม้ ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช่ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและให้ทำได้ตามความจำเป็นเพียงเฉพาะเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนเท่านั้น และในกรณีที่มีการนำไม้มาใช้ประโยชน์ ให้ระบุหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจะอนุญาตให้สมาชิกป่าชุมชนนำไม้มาใช้ประโยชน์ได้ แผนการใช้ประโยชน์จากไม้ และแผนปลูกต้นไม้ทดแทน ที่สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง ทั้งนี้ หากยังไม่สามารถกำหนดได้ในแผนจัดการป่าชุมชน คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนต้องนำไปกำหนดไว้ในข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

ทั้งนี้ ชุมชนที่ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนหรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจะจัดทำแผนปฏิบัติการในรูปแบบอื่นให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่ขอจัดตั้งป่าชุมชน พื้นที่ป่าชุมชน หรือพื้นที่ที่ยื่นขอขยายเขตป่าชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะก็ได้

(๓) รายการไม้ทรงคุณค่าที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปที่สำรวจพบในป่าชุมชน (ถ้ามี) โดยจัดทำตามแบบ คนช. ๕-๓ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๙ ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาแผนจัดการป่าชุมชนแล้วเห็นว่าต้องแก้ไขขนาดของพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ให้ได้สัดส่วนตามขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๓๑ วรรคสอง ให้เจ้าหน้าที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่หรือเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้มอบหมายร่วมกับผู้ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนหรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนที่หรือจัดทำแผนที่ขึ้นใหม่ ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนแล้ว ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ หรือหน่วยงานซึ่งอธิบดีกรมป่าไม้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดจัดเก็บข้อมูลแผนจัดการป่าชุมชนนั้นเข้าฐานข้อมูลและส่งคืนแผนจัดการป่าชุมชนนั้นให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนจัดการป่าชุมชนดังกล่าว

แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้วให้ใช้บังคับได้เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ป่าชุมชนนั้นได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่น่าประชุมชนตามมาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๐ ต้องเสนอแผนจัดการป่าชุมชนตามมาตรา ๑๐๒ ต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้เสนอข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อขอรับความเห็นชอบตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง หรือเพื่อทราบ แล้วแต่กรณีไปในคราวเดียวกัน หากต้องการเลือกตั้งคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนชุดใหม่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าวด้วย

แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้วให้ใช้บังคับได้เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

การเสนอแผนจัดการป่าชุมชน ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน และรายชื่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่น ณ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบศูนย์ป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือสถานที่อื่นหรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกรมป่าไม้ประกาศกำหนด

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเสนอแผนจัดการป่าชุมชนฉบับใหม่ทดแทนแผนจัดการป่าชุมชนฉบับเดิมที่หมดอายุ หรือประสงค์จะปรับปรุงแผนจัดการป่าชุมชนในระหว่างที่แผนจัดการป่าชุมชนยังไม่หมดอายุ แผนจัดการป่าชุมชนฉบับใหม่ที่จัดทำขึ้นหรือแผนจัดการป่าชุมชนที่ปรับปรุงขึ้นใหม่นั้นให้ประกอบด้วยรายการตามข้อ ๘ ที่มีการปรับปรุงข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ป่าชุมชนที่เป็นปัจจุบัน พร้อมรายงานผลการประเมินการจัดการป่าชุมชนที่จัดทำขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๒๖ (๘) (ถ้ามี) โดยระยะเวลาของแผนจัดการป่าชุมชนให้มีอายุห้าปีหรือเท่าที่เหลือนอยู่ แล้วแต่กรณี

หมวด ๒

ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนพิจารณาออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละป่าชุมชน ตามกรอบแนวทางการจัดการป่าชุมชน ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชนและแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

(๒) ต้องเป็นไปเพื่อรักษาสภาพป่า โดยมุ่งหมายดูแลพื้นที่ให้มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ และดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายของพันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์ป่า

(๓) การฟื้นฟูป่าโดยการปลูกต้นไม้เพิ่ม ต้องกำหนดให้มีการปลูกพืชหรือพันธุ์ไม้ท้องถิ่นที่มีอยู่ในป่าประเภทนั้น ๆ แต่เดิมเป็นหลัก

(๔) การควบคุมมิให้ใช้สารเคมีใด ๆ ภายในพื้นที่ป่าชุมชน ในกรณีที่ต้องทำความสะอาดสิ่งอำนวยความสะดวกในป่าชุมชน เช่น ศาลาเรียนรู้อาคารที่พัก ห้องสุขา หรือในกรณีที่ต้องกำจัดวัชพืชหรือแมลง ควรใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

(๕) การควบคุมการปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปหากินในป่าชุมชนเพื่อป้องกันความเสียหายหรือลดผลกระทบที่จะเกิดแก่ระบบนิเวศในป่าชุมชน

(๖) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บหาของป่าในป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์จากไม้เพื่อให้เป็นไปโดยสมดุลและยั่งยืน และเพื่อจัดสรรปริมาณการเก็บหาของป่าและการใช้ประโยชน์จากไม้ให้เท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกป่าชุมชน เว้นแต่เมื่อพิจารณาจากหน้าที่ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าชุมชนของสมาชิกป่าชุมชนแต่ละประเภทหรือแต่ละราย การปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด รวมทั้งเหตุผลความจำเป็นในแต่ละกรณีประกอบกันแล้ว คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนอาจมีมติให้จัดสรรการใช้ประโยชน์จากไม้และการเก็บหาของป่าแก่สมาชิกป่าชุมชนประเภทต่าง ๆ หรือสมาชิกรายหนึ่งรายใดไม่เท่าเทียมกันก็ได้ ทั้งนี้ ข้อกำหนดการเก็บหาของป่าในป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์จากไม้ต้องสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสองด้วย

(๗) การกำหนดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่นในป่าชุมชนที่มีใช้การเก็บหาของป่าและการใช้ประโยชน์จากไม้ เช่น การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติกรณีใดมีกฎหมายอื่นใดกำกับดูแลต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่นในป่าชุมชนต้องสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนที่ออกตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง

(๘) การกำหนดข้อบังคับห้ามบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกป่าชุมชนเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชนหรือเก็บหาของป่าโดยสิ้นเชิงจะกระทำมิได้

(๙) การจำกัดช่วงเวลา จำนวนคน หรือวิธีการเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน หรือการจำกัดช่วงเวลา วิธีการ หรือเงื่อนไขการเก็บหาของป่า โดยมุ่งหมายให้ทรัพยากรธรรมชาติฟื้นตัวหรือเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อป่าหรือต่อบุคคล ให้กระทำได้ตามสมควรแก่เหตุ

(๑๐) การจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนต้องมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกป่าชุมชน และควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้ข้อบังคับการจัดการป่าชุมชน รวมทั้งมีการปรับปรุงข้อบังคับดังกล่าวให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ในกรณีที่มีการปรับปรุงข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด ก่อนที่จะนำมาใช้บังคับ

หมวด ๓

ข้อห้ามในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

ข้อ ๑๔ ห้ามทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ถาวร หรือกิจการเกษตรกรรมอื่น ที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด เว้นแต่การทำวนเกษตรร่วมกันของสมาชิกป่าชุมชน ให้กระทำได้ เฉพาะกรณีที่ได้รับพื้นที่ รูปแบบการดำเนินการ และมาตรการระมัดระวังผลกระทบต่อระบบนิเวศไว้ในแผนจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชนนั้นได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแล้ว

ข้อ ๑๕ กรณีพื้นที่ป่าชุมชนมีสภาพเป็นป่าพรุ ห้ามขุดคลองระบายน้ำออกจากป่าพรุ หรือก่อสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำทำให้เส้นทางน้ำตามธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปจนเกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายป่าชุมชน

แผนจัดการป่าชุมชน

๑. ชื่อแผนจัดการป่าชุมชน .....

ตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

ประกอบ

- การขอจัดตั้งป่าชุมชน
- ป่าชุมชน ตามมาตรา ๙๙ และ มาตรา ๑๐๐
- การปรับปรุงแผนจัดการป่าชุมชนในระหว่างที่แผนจัดการป่าชุมชนยังไม่หมดอายุ
- ทดแทนแผนจัดการป่าชุมชนเดิมที่หมดอายุ
- การขอขยายเขตป่าชุมชน

๒. วัตถุประสงค์ของแผนจัดการป่าชุมชน

.....

.....

.....

๓. ระยะเวลา

.....

๔. ลักษณะพื้นที่

๔.๑ สภาพพื้นที่ป่าชุมชน

- ๑) จำนวนเนื้อที่ของป่าชุมชน .....ไร่ .....งาน .....ตารางวา
- ๒) กรณีขอขยายเขตป่าชุมชน เนื้อที่ .....ไร่ .....งาน .....ตารางวา
- เนื้อที่รวมกับพื้นที่ป่าชุมชนเดิม รวมเนื้อที่ .....ไร่ .....งาน .....ตารางวา

๔.๒ อาณาเขตป่าชุมชน

- ทิศเหนือ จด .....
- ทิศใต้ จด .....
- ทิศตะวันออก จด .....
- ทิศตะวันตก จด .....

๔.๓ การกำหนดบริเวณในพื้นที่ป่าชุมชน

- ๑) แปลงพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการอนุรักษ์
- จำนวน .....แปลง เนื้อที่รวม ..... ไร่ .....งาน .....ตารางวา
- คิดเป็นร้อยละ .....ของพื้นที่ป่าชุมชน
- ๒) แปลงพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
- จำนวน .....แปลง เนื้อที่รวม ..... ไร่ .....งาน .....ตารางวา
- คิดเป็นร้อยละ .....ของพื้นที่ป่าชุมชน

หมายเหตุ : (แนบแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ หรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อแสดงแนวเขตป่าชุมชน และกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์)

๔.๔ แหล่งน้ำที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน (ถ้ามี)

- ลำธาร ห้วย หนอง คลอง บึง
ตั้งอยู่บริเวณพิกัด .....
- อยู่ในแปลงที่ ..... บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
สภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ .....
- .....
- ข้อสังเกตเพิ่มเติม .....
- อ่างเก็บน้ำ ฝาย
ตั้งอยู่บริเวณพิกัด .....
- อยู่ในแปลงที่ ..... บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
สภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ .....
- .....
- ข้อสังเกตเพิ่มเติม .....
- อื่น ๆ ได้แก่ .....
- ตั้งอยู่บริเวณพิกัด .....
- อยู่ในแปลงที่ ..... บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ หรือ บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
สภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ .....
- .....
- ข้อสังเกตเพิ่มเติม .....

๔.๕ ความสูงจากระดับน้ำทะเลโดยประมาณ.....

๔.๖ สภาพป่า

- ป่าสมบูรณ์ จำนวนเนื้อที่ประมาณ .....ไร่
- ป่ากำลังฟื้นตัว จำนวนเนื้อที่ประมาณ .....ไร่
- ป่าเสื่อมโทรม จำนวนเนื้อที่ประมาณ .....ไร่

๔.๗ พันธุ์ไม้หลักที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน ได้แก่

.....

.....

๔.๘ สัตว์ป่าที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน ได้แก่

.....

.....

๔.๙ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่พบเห็นได้ในป่าชุมชน ได้แก่

.....

.....

๔.๑๐ รายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

.....

.....

๕. แผนปฏิบัติการประชุมชนโดยสังเขป

๑. กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ ได้แก่

.....

๒. กิจกรรมด้านการฟื้นฟู ได้แก่

.....

๓. กิจกรรมด้านการพัฒนา ได้แก่

.....

๔. กิจกรรมด้านการควบคุมดูแล ได้แก่

.....

๕. กิจกรรมด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน ได้แก่

.....

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน

หมายเหตุ

๑. การสำรวจสภาพพื้นที่ หากไม่สามารถเดินตรวจสอบพื้นที่ได้เองทั้งหมด ให้ประเมินสภาพพื้นที่จากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบได้
๒. รายละเอียดตามแผนปฏิบัติการประชุมชนตามแบบ คนช. ๕-๒

รายการไม้ทรงคุณค่าในป่าชุมชน.....

ตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล .....อำเภอ .....จังหวัด .....

รายการไม้ทรงคุณค่า	ขนาดต้นไม้		จุดสังเกต/บริเวณที่ตั้ง/พิกัด (หากมี)	หมายเหตุ
	ความโต (ซม.)	ความสูง (เมตร)		

หมายเหตุ

- รายการไม้ทรงคุณค่าอาจกำหนดเป็นรายต้นหรือเป็นชนิดพันธุ์ กรณีเป็นชนิดพันธุ์ไม่ต้องวัดขนาดความโต ความสูงและพิกัด
- ความโต หมายถึง ขนาดวัดรอบลำต้น ตรงที่ระดับความสูงหนึ่งร้อยสามสิบเซนติเมตรจากพื้นดิน

ตัวอย่าง
ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน

ข้อบังคับ	พื้นที่ใช้บังคับ	หมายเหตุ
๑. ห้ามทำความเสียหายแก่หลักเขตหรือเคลื่อนย้ายหลักเขต	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๒. ห้ามมิให้ล้มต้นไม้ หรือกระทำการใดที่ทำให้ต้นไม้ไม่สามารถเจริญเติบโตได้ต่อไป	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	กรณีไม่ประสงค์ให้มีการล้มไม้
๓. ห้ามจุดไฟในพื้นที่ป่าหรือกระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดไฟป่า	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๔. ห้ามมิให้รถยนต์ตั้งแต่หกล้อขึ้นไปเข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๕. ห้ามนำพืชหรือพันธุ์ไม้ต่างถิ่นเข้ามาปลูกในป่าชุมชน เว้นแต่เป็นพืชหรือพันธุ์ไม้ต่างถิ่นตามที่ระบุไว้ในแผนจัดการป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	ระบุชื่อพืชหรือพันธุ์ไม้ต่างถิ่นที่ปลูกได้ และพื้นที่ปลูกพันธุ์ไม้ต่างถิ่น
๖. ห้ามมิให้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดในพื้นที่ป่าชุมชน เว้นแต่เป็นการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนในการดูแลรักษาป่าชุมชน บำรุงและฟื้นฟูป่าชุมชน ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชน เช่น การสร้างหอดูไฟฟ้า ฝายชะลอน้ำ ที่กักลาดตระเวน หรือศาลาเรียนรู้ โดยสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวต้องมีลักษณะกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิม และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแล้ว	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๗. การเข้าป่าเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อศึกษาธรรมชาติ ให้กระทำได้ในระหว่างเวลา .....ถึงเวลา .....นาฬิกา	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๘. เมื่อพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน ให้แจ้งกรรมการป่าชุมชนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๙. การเก็บของป่า ให้เก็บได้ในระหว่างช่วงเวลาและไม่เกินปริมาณที่กำหนดในตาราง ก.	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	

๑๐. ห้ามนำเครื่องมือสำหรับใช้ในการล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรือนำอาวุธใด ๆ เข้าไปในพื้นที่ป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๑๑. ห้ามนำอากาศยานไร้คนขับเข้ามาในพื้นที่ป่าชุมชน เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๑๒. ห้ามเข้าไปหรือออกจากพื้นที่ป่าชุมชนนอกเวลาที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนกำหนดไว้	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๑๓. ห้ามนำยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์มีเสียงดังหรือควันดำ ผิดปกติวิสัยเข้าไปในป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด	
๑๔. ห้ามขับขี่ยานพาหนะและจอดยานพาหนะ โดยฝ่าฝืนข้อบังคับหรือเครื่องหมายจราจรที่คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนกำหนดไว้	พื้นที่ป่าชุมชนทั้งหมด หรือพื้นที่ป่าชุมชน บางพื้นที่	

ตาราง ก.

การเก็บของป่าให้เก็บได้ในระหว่างช่วงเวลาดังต่อไปนี้ และไม่เกินปริมาณดังต่อไปนี้

ของป่า	ช่วงเดือนที่เก็บได้	ปริมาณที่อนุญาต (ต่อคน)	เงื่อนไขอื่น
๑. หน่อไม้ ๒. น้ำผึ้ง ๓. ไม้ไผ่ ๔. เห็ดโคน ๕. ไข่มดแดง ๖. อื่น ๆ			